

Protokół CWP: Klient oporny / mało zaangażowany — darmowy fragment

Protokół CWP — ustrukturyzowany scenariusz pracy dla psychologów i psychoterapeutów

MODUŁ 1

Przygotowanie

Ten protokół to ustrukturyzowany scenariusz pracy z klientem wykazującym opór lub niską motywację do zaangażowania się w proces terapeutyczny. Opór jest tu traktowany jako informacja o niezaspokojonej potrzebie lub obawie, nie jako przeszkoda do przełamania siłą.

1.1 Kiedy stosować ten protokół

- klient wykazuje wyraźny opór wobec procesu terapeutycznego: unika tematów, odpowiada zdawkowo, kwestionuje sens spotkań
- klient przyszedł pod presją zewnętrzną (sądową, rodzinną, zawodową) i ma niską własną motywację
- klient jest ambiwalentny wobec zmiany, deklaruje chęć pracy, ale nie angażuje się w konkretne działania
- celem jest zrozumienie źródła oporu i zbudowanie choćby minimalnego, autentycznego zaangażowania

1.2 Dla kogo

Dla specjalistów pracujących z klientami wykazującymi opór lub niską motywację, niezależnie od konkretnego zgłaszanego problemu.

1.3 Cel pracy

- zrozumienie źródła oporu klienta, bez oceniania go jako "trudnego" czy "niechętnego"
- zbadanie ambiwalencji klienta wobec zmiany
- wyjaśnienie oczekiwań klienta i osób, które mogły go skierować
- ocena aktualnego etapu gotowości do zmiany
- wspólne ustalenie realistycznego, akceptowalnego dla klienta celu i pierwszego kroku

1.4 Przeciwwskazania i ograniczenia zastosowania

Ten protokół zakłada dobrą wolę specjalisty wobec zrozumienia oporu, nie technikę "przełamywania" go. Jeśli opór wynika z realnego, uzasadnionego braku zaufania do konkretnego specjalisty lub formy pomocy, ważne jest uznanie tego, zamiast traktowania jako "problemu klienta". Jeśli klient jest skierowany przymusowo i wprost odmawia jakiegokolwiek współpracy, warto rozważyć, czy kontynuacja pracy w tej formie ma sens, czy potrzebna jest inna interwencja.

1.5 Przygotowanie specjalisty

- zapoznaj się z całą strukturą protokołu przed sesją z klientem wykazującym opór
- przygotuj kartę obserwacji zaangażowania i kartę małego kroku z modułu 6
- zadбай o własną neutralność emocjonalną, opór klienta nie jest osobistym atakiem na specjalistę

1.6 Częste błędy przy pracy tym protokołem

Błąd	Dlaczego szkodzi	Co zrobić zamiast tego
Traktowanie oporu jako przeszkody do przełamania siłą argumentów	Nasila opór, klient czuje się przekonywany, nie słyszany	Moduł 3a bada opór z ciekawością, jako informację, nie przeszkodę
Ocenianie klienta jako "trudnego" lub "niechętnego"	Wzmacnia dystans i utrudnia budowanie relacji	Podchodź do oporu z empatią wobec jego funkcji ochronnej
Naciskanie na duże, ambitne cele mimo niskiej gotowości klienta	Zwiększa ryzyko niepowodzenia i dalszego wycofania	Moduł 4 skupia się na najmniejszym, akceptowalnym kroku
Ignorowanie różnicy między motywacją klienta a motywacją osoby, która go skierowała	Praca budowana na cudzej motywacji rzadko jest trwała	Moduł 3c wprost rozróżnia te dwie perspektywy

Zbyt szybkie rezygnowanie z próby zaangażowania klienta	Część oporu ustępuje z czasem, przy odpowiednim podejściu	Traktuj budowanie zaangażowania jako proces, nie jednorazową interwencję
---	---	--

1.7 Jak zbudowany jest ten protokół

Siedem modułów głównych, a po nich materiały uzupełniające: model teoretyczny etapów gotowości do zmiany i pytań motywujących, profile klientów opornych, techniki budowania zaangażowania, winiety kliniczne, diagnoza różnicowa, sygnały ostrzegawcze, praca z osobami kierującymi klienta, szablony dokumentacji, bank pytań, słowniczek oraz komplet kart pracy do wielokrotnego druku.

MODUŁ 2

Mapa problemu

Zanim zaczniemy pracę nad zaangażowaniem, trzeba zrozumieć, jak dokładnie objawia się opór i w jakim kontekście klient trafił na terapię.

2.1 Pytania wstępne

Co skłoniło Pana/Panią do przyścia na tę rozmowę?

Zwróć uwagę, czy odpowiedź wskazuje na własną inicjatywę, czy zewnętrzną presję.

NOTATKI SPECJALISTY

Jak Pan/Pani ocenia sens tych spotkań w tej chwili?

NOTATKI SPECJALISTY

2.2 Identyfikacja oporu

Zauważam, że temat X jest trudny do poruszenia. Czy zgadza się Pan/Pani z tym spostrzeżeniem?

NOTATKI SPECJALISTY

Co sprawia, że trudno jest Panu/Pani mówić o niektórych sprawach w tej rozmowie?

NOTATKI SPECJALISTY

2.3 Kontekst skierowania

Czy przyszedł/przyszła Pan/Pani tu z własnej inicjatywy, czy na czyjąś sugestię lub wymóg?

NOTATKI SPECJALISTY

Jak Pan/Pani sam/a ocenia sytuację, z powodu której zalecono lub zasugerowano tę pracę?

NOTATKI SPECJALISTY

© Centrum Wiedzy Psychologicznej (CWP.edu.pl). Materiał chroniony prawem autorskim, do użytku własnego specjalisty. Nie kopiować i nie udostępniać osobom trzecim bez zgody.